

Список використаних джерел:

1. Augmented Hyperreality: When Artificial Intelligence Completes Baudrillard's Analysis. *E-Episteme*. 2025. Vol. 14, No. 1. URL: <https://www.e-episteme.org/journal/view.php?number=738>
2. Baudrillard J. *Simulacra and Simulation* / trans. by S. F. Glaser. Ann Arbor : University of Michigan Press, 1994. 164 p.
3. Echoes amplified: a study of AI-generated content and digital echo chambers / *SPIE Digital Library*. 2025. URL: <https://doi.org/10.1117/12.3053447>.
4. On the Dangers of Stochastic Parrots: Can Language Models Be Too Big? / E. M. Bender [et al.]. *Proceedings of the 2021 ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency*. 2021. P. 610–623. URL: <https://doi.org/10.1145/3442188.3445922>.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: ДОСВІД ТА СТРАТЕГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Прилуцька Л.А.

*кандидат історичних наук, доцент,
професор кафедри мовної підготовки*

*Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
м. Харків, Україна*

Семененко І.Є.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мовної підготовки*

*Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
м. Харків, Україна*

Протягом останніх років система вищої освіти України зазнала фундаментальних трансформацій. Глобальні виклики, зумовлені пандемією COVID-19, а згодом – повномасштабним вторгненням агресора, спричинили вимушений перехід до дистанційного формату навчання. Особливої гостроти це питання набуло в контексті роботи з іноземними студентами, більшість яких була змушена повернутися до рідних країн.

Сучасний етап реорганізації навчального процесу характеризується інтенсивним впровадженням інформаційно-цифрових технологій, що відкриває нові дидактичні можливості у викладанні української мови як іноземної. Досвід

кафедри мовної підготовки Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (ХНАДУ) свідчить, що ключовим фактором успішної адаптації іноземців до дистанційного навчання є створення інноваційного цифрового середовища.

Перехід на онлайн-форму навчання з використанням сучасних цифрових технологій відкрив нові можливості для студентів у вивченні української мови як іноземної. Використання мультимедійних ресурсів та інтерактивних платформ дозволяє не лише підтримувати високий рівень мотивації студентів, а й інтенсифікувати їхню пізнавальну діяльність.

Питання навчання іноземних студентів з використанням діджиталізації та цифровізації навчального процесу розглядалися у роботах І. Бербенюк, І. Гончарової, О. Долгопол, О. Жерновникової, Н. Моргунової, С. Приходько та інших. На думку О. Жерновникової, розвиток цифрових технологій «формує нову ідеологію, засновану на «гейміфікації» та «діджиталізації» освіти, де на зміну традиційним учителям йдуть «ігро-педагоги», «координатори онлайн-платформ і освітніх траєкторій» [1, с. 50].

Діджиталізація освітнього процесу виступає ефективним інструментом формування комунікативної компетентності, забезпечуючи безперервність навчання та розвиток професійного інтересу майбутніх фахівців попри територіальну віддаленість.

Діджиталізація, як зазначають науковці, є головним трендом сучасності, що радикальним чином вносить зміни та свого роду керує розвитком усіх сфер суспільного життя, перетворюючи їх сутнісні характеристики [2, с. 45]. Поняття діджиталізації вчені подають як способи переведення будь-якого різновиду інформації у цифровий формат, зрозумілий при сприйманні сучасною технікою – гаджетами [4, с. 7]. Сьогодні вже неможливо закладу освіти залишатися осторонь цифрової трансформації.

Діджиталізація через спрощення доступу до оцифрованої інформації в освіту має такі переваги: мобільність, доступність та безкоштовність, використання будь-якої інформації і її зберігання незалежно від місця знаходження користувача. Наведені характеристики діджиталізації освітнього процесу мають свої позитивні сторони при навчанні іноземців української мови, вони сприяють мотивуванню студентів до формування і розвитку іншомовної комунікативної компетентності.

Цифрова трансформація освіти забезпечує шляхи та організацію сучасного процесу педагогіки партнерства між викладачами та студентами, що

особливо важливо в теперішніх умовах, коли має місце онлайн-навчання. Викладачі кафедри мовної підготовки Харківського національного автомобільно-дорожнього університету намагаються створити сучасне інформаційно-цифрове навчальне середовище, використовуючи різноманітні медіаресурси, які спонукають і мотивують іноземців до навчання. Тому важливим завданням на етапі мовної підготовки сьогодні є діджиталізація освітнього процесу, яка сприяє розвитку пізнавального інтересу іноземних громадян у їхній навчально-професійній діяльності. За допомогою використання новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій іноземці навчаються користуватися всіма видами мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письма), забезпечуючи оволодіння фаховою термінологією.

Навчання української мови іноземних студентів у ХНАДУ відбувається на платформі BigBlueButton, яка інтегрована в систему управління навчанням університету. На відміну від загальних сервісів відеозв'язку, ВВВ пропонує специфічні дидактичні можливості для викладання іноземної мови. Це використання інтерактивної дошки для візуалізації граматичних схем у реальному часі, розподіл студентів на сесійні зали для відпрацювання діалогічного мовлення у малих групах, проведення миттєвих опитувань, що дозволяє викладачу оперативно контролювати рівень засвоєння лексичного матеріалу тощо. Усе це створює ефект «присутності» та сприяє подоланню психологічного бар'єру в іноземних студентів, які перебувають поза межами україномовного середовища.

Корисним є також додаткове використання безкоштовної платформи для навчання в ігровій формі Kahoot, яка дає можливість перевірки розуміння навчального матеріалу, отримання зворотнього зв'язку, проведення дискусій, анкетування та голосування. Kahoot – це сучасна освітня платформа, яка дозволяє створювати, публікувати і грати в навчальні ігри, проводити різноманітні інтерактивні тести й опитування для перевірки знань безпосередньо під час навчального заняття та під час самопідготовки.

Досвід впровадження цифрових технологій у мовну підготовку студентів дає змогу відмітити зацікавленість студентів ігровими інноваційними технологіями, що сприяють кращому засвоєнню матеріалу. Гра активізує студентів, підвищує пізнавальний інтерес, «викликає емоційний підйом, підвищує працездатність, що переходить у творчість» [3]. У процесі навчальної гри відбувається включення студента до наукової моделі теорії професійної діяльності, що перетворює їх в освітню імітаційну модель. Студент «входить до світу

навчальної гри, як у життя: починає діяти, пізнаючи невидиму межу між реальністю й умовністю, засвоює оптимальні зразки професійних дій, продукує більш ефективні варіанти професійної діяльності, що допомагає йому в пошуку її смислу і формуванні професійної компетентності» [3].

Ігрові інноваційні технології розкривають творчий потенціал іноземних студентів, сприяють розвитку комунікативних навичок і вмінь, необхідних у майбутній професійній діяльності.

Для опрацювання теоретичного матеріалу на заняттях з наукового стилю мовлення з іноземними студентами доцільно використовувати онлайн сервіс Canva. Студентам пропонуються цікаві презентації з використанням лексико-граматичних конструкцій, наприклад: розрізняти що? (O₄), де? (O₆), за чим? (O₅); відносити що? (O₄), до чого? (O₂); поділяти що? (O₄), на що? (O₄), за чим? (O₅). Такі презентації урізноманітнюють процес вивчення матеріалу, розвивають в іноземців креативне мислення. Презентації з лексико-граматичними конструкціями вираження суб'єктно-об'єктних відносин у сервісі Canva допомагають іноземним студентам краще зрозуміти науковий текст, відтворити його в бесіді.

Отже, навчання української мови іноземних студентів на кафедрі мовної підготовки ХНАДУ відбувається з використанням інноваційних технологій, які допомагають сформувати комунікативні, професійні компетенції іноземців. Викладачі й надалі вдосконалюватимуть знання з опанування цифрових технологій в умовах діджиталізації освіти, з подальшим залученням їх у навчальний процес мовної підготовки іноземних студентів.

Список використаних джерел:

1. Жерновникова О. А. Цифрова компетентність: суть та структура. *Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах освітніх трансформацій: виховний, психологічний, інклюзивний виміри*: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (Херсон, 20–21 вересня 2018 р.). Херсон : Айлант, 2018. Т. I. С. 49-52
2. Марчук Н. Діджиталізація навчального процесу у закладах вищої освіти. *Інноваційна наука, освіта, виробництво і транспорт*. 2022. № 21. С. 45–54.
3. Спіцина А. Особливості підготовки конкурентноздатних фахівців в умовах цифровізації освіти. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38672/Osvita%20maibutnoho_kontseptsii_%20metody_pidkhody.pdf?sequence=1.
4. Сухонос В., Гаруст Ю., Шевцов Я. Діджиталізація освіти в Україні: зарубіжний досвід та вітчизняна перспектива впровадження. *Правові горизонти*. 2019. № 19. С. 79-88.